

DÉLMAGYARORSZÁG

Központi szerkesztőség és kiadóhivatal Szeged,
 Korona-utca 15. szám
 Budapesti szerkesztőség és kiadóhivatal IV.,
 Városház-utca 3. szám

ELŐFIZETÉSI ÁR SZEGEDEN:
 egész évre . K 24.— fél évre . . . K 12.—
 negyedévre . K 6.— egy hónapra K 2.—
 Egyes szám ára 10 fillér.

ELŐFIZETÉSI ÁR VIDÉKEN:
 egész évre . K 28.— fél évre . . . K 14.—
 negyedévre . K 7.— egy hónapra K 2.40
 Egyes szám ára 10 fillér.

TELEFON-SZÁM:
 Szerkesztőség 305 Kiadóhivatal 836
 Interurbán 305
 Budapesti szerkesztőség telefon-száma 128—12

Városi politika.

Irta Fái Dániel.

Két év óta Szeged a hatalmas építkezések és aszfaltozások folytán egyre inkább világvárosi külsőt nyert és a folytonos városrendezési munkák által három év múlva minden bizonynival Délmagyarország legszebb és legnagyobb városa lesz. Derék polgármestereinknek, Lázár György dr-nak oroszlan-része van abban, hogy városunkat így rövid idő alatt ennyire széppé és rendezetté sikerült tenni. Igaz, hogy a külvárosokban sok rendezni való van. Sajnos, a szegedi tanács a polgármestert munkájában nem igen támogatja, ami a legfőbb hiba. Égbekiáltó bűn, hogy mindaz, ami elhatározott, hogy minél hamarabb kivitelre kerüljön, évek hosszú során posványodik vagy az irattárban vagy az egyes tanácsosok asztalán, ami egyik főoka, hogy városunknak fejlődése nem eléggé gyors lépésben halad.

Az üzletvezetőség nagy részét Szegedről elhelyezték, pedig a régi hivatalok megtartására föltétlenül szükséges, úgy, hogy folyton ujjakkal szaporíttassanak. A Tisza Lajos-köruton kívüli városnegyedekben rohamos építkezések folytán már ma észlelhető, hogy az ujonnan épült házakban a lakások üresen állnak és ennek ellenére az építkezési düh szünni nem akar, aminek követ-

kezménye az lesz, hogy a régi állapotok visszatérnek és a „kölsönös Rókus” réme föltámad sirjából. A mi hatóságunk ezt az egész folyamatot közönnyel nézi, mintha ennek föltartoztatása nem lenne fontos városi érdek. Pedig a hatóságnak kötelessége ezen a súlyos bajon segíteni és csak egy kis jóakarattal, munkával a bajt könnyen lehetne elhárítani.

Városunknak fejlődését nagyban előmozdította a villamos vasut és ezért a hatóság működésének első sorban arra kellene irányulnia, hogy mihamarabb a villamost nemcsak a városban, hanem a városhoz közel lévő községekig kiterjessze. A dorozsma-szegedi vasutnak, amely már évek óta beszéd tárgya, azonnal való megvalósítása lenne kívánatos. Mert meg vagyok győződve arról, hogyha ez az egy vonal a forgalomnak minél előbb átadatnák, a város ügyeit intézők belátnák annak nagy hasznát és nagyobb buzgalommal gondoskodhatnának arról, hogy a villamos összeköttetés a többi községekkel is megvalósuljon.

A tanyai vasutnak megvalósítása is még mindig késik, habár ez városunkra nézve nagyjelentőségű lesz. Különben is az a véleményem, hogy a keskeny vágányú, gőzerejű vasuttal ez a kérdés nem lesz helyesen megoldható. E mellett ugyanis a tanyákról az árut

előbb a vasut állomására kocsin és Szegeden a végállomásról a piacra ismét kocsin kell szállítani. Ez pedig a tanyai lakosnak annyi nehézséget okozna, hogy tömegárúját úgy, mint eddig, a jövőben is legnagyobb valószínűség szerint kocsiján szállítaná Szegedre. Ebben az esetben föltétlenül csődöt mond a gőzerőre és elsősorban teheráru forgalomra berendezett vasut. Azért sokkal célszerűbbnek tartanám, ha a tanyákra is villamos vasutat építenének, ami valószínűleg kevesebbe kerülne, a forgalmat gyorsabban bonyolítja le, ami a tanyai lakosoknak érdeke.

A vásárcsarnok tervei már készen vannak. Ennek a megvalósítása is csupán a tanács nemtörődömségén, mulik, mert ha más városban ily fontos és mulhatatlanul szükséges árucarnok fölépítését elhatározzák, azt egy éven belül fel is építik. Városunknak nagy kiterjedése megkívánja, hogy az árucarnok azonnal létesíttessék, amit abból a szempontból is sürgősnek tartok, hogy rossz időjárás alkalmával az élelmiszerek fedett helyen elhelyezhetők legyenek, mi által a termelőnek módot adnak arra, hogy az áruját romlás ellen megóvjá, a fogyasztónak pedig arra, hogy szükségleteit bármikor beszerezhesse. Az árucarnok az élelmi szereket olcsóbbá teszi, mert akkor a behozatal is nagyobb lesz.

Szabad-gondolkozás.

Irta Domokos László dr.

Örömmel és büszkeséggel jelentem, hogy akadt ebben a városban egy sereg ember, aki nyíltan szabadgondolkozónak vallja magát és kész megalkotni propagatív célra a szabadgondolkozás Ferrer-körét. Ferrer, vagy más, — a név nem egyéb egyszerű jelenynél. Annál jobb, minél szívesebb. Ez esetben égő piros színű: vérszínű. Fő az, hogy vagyunk, merünk és szaporodunk.

A kor levegője ma sűrű és villanyos szikrákkal telített; egész raja uszik benne az izgalomfelhőknek és gondolatzivataroknak. Egészen a múlt század utolsó tizedéig úgy tudtuk, hogy az emberi felvilágosodás gyönyörű munkája feltartóztatás nélkül halad előre a maga útján; a gondolkodó embernek más szerepe nincsen, minthogy magáévá tegye a kiforrott és megnevesedett gondolatokat és élvezze a tudósok által folyton bővített tudományos perspektíva előnyeit. A tudomány szeretete és megbecsülése mindenkinél saját belügye volt és minden ember nyugodtan áldozhatott szenvedélyének abban az időben, melyet az élet anyagi része neki érintetlenül meghagyott. Ujabbban azonban mind sűrűbben és erőteljesebben megzavarnak bennünket ebben a foglalkozásunkban bizonyos nyugtalanító, diszharmóniát ébresztő törekvések. A régi és már elavult

világ renegátjai hadat üzentek nekünk, akik tanulni, haladni, értelmünket fokozni, akaratunkkal ezer és ezer titok mélyébe behatolni akarunk. Az történt, hogy a reakció megkezdte a harcot, mert megérezte, hogy rothadni kezd a régi társadalmi rend töve. Minden téren tilalomfákba ütközünk, melyek utunkat szegik és megakadályoznak bennünket abban, hogy tetszésünk, egyéni akarunk, szimpátiáink szerint élhessünk. És a tilalomfák folyton sokasodnak. Csaknem naponta látunk példákat arra, hogy szabad embereket és pedig ép a felvilágosodás terjesztőit, a tanítókat nyíltan üldözik véleményüknek szabad nyilvánításáért. Másokat eltiltanak hasznos tevékenységük folytatásától, ismét másokat indexre tesznek és kiátkozással fenyegetnek meg, mert a természet és hit harmóniáját a dogma elébe helyezték. Az iskolákban mintegy orozva meghorogják az ellenállásra képtelen ifjúság rugalmas lelkét és beleoltják abba a haladás gyűlöletét, a test megvetését, a föltétlen szolgai meghunyászkodás szellemét. A harcok reakció pusztításai ezek, melyek meg akarják akadályozni egy évszázadok óta megpenészedett, elkorhadt, kényelmetlen és semmiféle hivatást már nem teljesítő épületnek az összeomlását.

Ilyen körülmények között minden embernek, aki saját gondolatvilágának ura akar maradni, csak egy kötelessége lehet: de-

monstrálni a visszafejlődés ellen és hirdetni az egyéniségnek legbizonyosabb jogát, azt, mely a lelkiismeret szabadságát követeli. Bármennyire tapintatosak akarunk is maradni ellenfeleinkkel szemben, nem lehet eltitkolni, hogy ebben, tudniillik a lelkiismereti szabadság kérdésében a modern ember teljesen szemben áll azzal a felfogással, melyet általánosságban vallásosnak neveznek. A vallás különféle vonatkozásaiban jelenti egyfelől annak a filozófiai gondolkodásnak az összeségét, mellyel magát az életet felfogjuk, megértjük és alkalmazzuk, de másfelől jelenti — és ez a fontosabb — egy politikai szervezetnek összetételét és belső szerkezetét. Akármelyik szempontból nézzük, azt találjuk, hogy a vallásos dogmák, tanítások és szokások folyton távolodnak az élettől, egyre avultabbak és céltalanabbak lesznek, míg végül bevonulnak a templomok falai közé és tartalmatlan liturgiai képletekké soványodnak. Ez nem is lehet másképp. Maga az élet is így fejlődik és halad előre, átalakítja és megőrli az embert; átalakítja tehát az ember eszményeit, hitét, istenét, meggyőződéseit is. Mosolygunk az ó-egyiptomi, a hindu és görög mitológia virágos nyelvű legendáin és ma, amikor alapvető természettudományi kérdésekben már tisztán látjuk a husz év előtti felfogás nagy tévedéseit is, virágozni látunk egy közel kétezer éves tanítást, mely a maga idejében